

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 18 marca 2025 r. zastrzeżenia dotyczącego odmowy udostępnienia dokumentów załączonych do wniosku Prokuratora Regionalnego w W. z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. akt [...], w sprawie o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w W. za dziesięć wymienionych w tym wniosku przestępstw, tj. z art. 258 § 1 k.k., art. 266 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., 7 z art. 266 § 2 k.k. i art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych – powoływanej dalej jako: u.o.d.o. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., art. 266 § 2 k.k. i art. 107 ust. 1 u.o.d.o. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

na podstawie art. 80 § 2f i 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – powoływanej dalej jako: u.s.p.

postanowił:

nie uwzględnić zastrzeżenia Prokuratora Regionalnego w W., co do możliwości udostępnienia X. Y. - sędziemu Sądowi Apelacyjnemu w W. oraz ustanowionym obrońcom, dokumentów załączonych do wniosku Prokuratora Regionalnego w W. z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. akt [...], o podjęcie uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w W. za przestępstwa wymienione we wniosku i zezwolić X. Y. – sędziemu Sądowi Apelacyjnemu w W. oraz ustanowionym obrońcom, na zapoznanie się z dokumentami dołączonymi do przedmiotowego wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 28 czerwca 2024 r. do Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynął wniosek Prokuratora Regionalnego w W. z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. akt [...], w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w W. za dziesięć wymienionych w tym wniosku czynów. W pkt 2) prokurator zawarł zastrzeżenie, że dołączone do wniosku akta postępowania przygotowawczego o sygn. [...], nie mogą być udostępnione zarówno X. Y. – sędziemu Sądu Apelacyjnego w W., jak i ustanowionemu obrońcy, ze względu na dobro postępowania przygotowawczego. W uzasadnieniu wskazał na potrzebę zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, gdyż niniejsze śledztwo ma bardzo skomplikowany charakter i dotyczy wielu osób, zarówno pokrzywdzonych, jak i podejrzewanych. Ponadto zaznaczył, iż niniejszy wniosek o podjęcie uchwały w przedmiocie uchylenia immunitetu X. Y. - sędziemu Sądu Apelacyjnego w W., nie jest jedynym skierowanym w tej sprawie, przez co ewentualne udostępnienie akt i dowodów osobie, co do której prokurator planuje wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów, skutkować może późniejszym zaburzeniem toku śledztwa w sytuacji, kiedy osoba, która poznała zawartość akt sprawy w ogóle nie była jeszcze w toku śledztwa przesłuchana. W uzasadnieniu prokurator na poparcie swojej argumentacji odwołał się do przesłanek wskazanych w art. 156 § 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza przedstawionego Sądowi Najwyższemu materiału dowodowego nie pozwala bowiem na przyjęcie, iż jego udostępnienie zainteresowanemu X. Y. - sędziemu Sądu Apelacyjnego w W., bądź ustanowionym obrońcom, może niekorzystnie wpłynąć na dobro postępowania przygotowawczego.

Z art. 80 § 2f zdanie pierwsze u.s.p. jasno wynika, iż sędzia objęty postępowaniem o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej ma prawo wglądu do dokumentów mających wskazywać na istnienie dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego przestępstwa. Ustawodawca

wprowadził tym samym domniemanie, iż wgląd sędziego do powyższych materiałów nie wpłynie niekorzystnie na dalszy bieg postępowania karnego, a ograniczenie dostępności do wiedzy o podjętych w dotyczącej go sprawie ustaleniach kończy się z chwilą złożenia wniosku w sądzie dyscyplinarnym, który jest właściwy do przeprowadzenia, mającego oparcie w art. 181 Konstytucji RP, postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. W sytuacji jednak, gdy wnioskujący prokurator złoży zastrzeżenie odmowy dostępu do uprzednio wspomnianych materiałów, decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny, który ostatecznie rozstrzygnie o realizacji uprawnienia sędziego do zapoznania się z dowodami załączonymi do wniosku (por. art. 80 § 2g u.s.p.).

Należy przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 listopada 2007 r., sygn. akt K 39/07, LEX nr 319447, badając zgodność z Konstytucją RP ówczesnej treści przepisów art. 80 § 2f i 2g u.s.p. potwierdził, iż w toku postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej (tzw. postępowanie o uchylenie immunitetu), sędziemu objętemu wnioskiem, przysługuje prawo do obrony, a tym samym dostęp do materiałów przedstawionych przez wnioskodawcę. Zaznaczono przy tym, że postępowaniu o uchylenie immunitetu sędziowskiego nie muszą towarzyszyć wszystkie gwarancje i instrumenty ochronne towarzyszące prawu do obrony i możliwe - a w niektórych wypadkach wręcz konieczne - jest wykluczenie dostępu do dowodów załączonych do wniosku. Należy mieć, jednakże w polu widzenia, iż takowa decyzja poważnie ogranicza przysługujące sędziemu prawo do obrony, wobec czego sąd dyscyplinarny winien stwierdzić, iż zapoznanie się z dokumentacją załączoną do wniosku przez zainteresowanego sędziego lub jego obrońcę stanowi realne zagrożenie dla prawidłowego biegu postępowania przygotowawczego.

Należy również zauważyć, że prokurator - jako organ postępowania przygotowawczego - określa jego przedmiot, zakres i cel, a także wyznacza kierunek podejmowanych czynności procesowych. Rolą sądu dyscyplinarnego nie jest zatem samodzielne poszukiwanie argumentów przemawiających za złożonym zastrzeżeniem. Zastrzeżenie dokonane na podstawie art. 80 § 2f zdanie drugie

u.s.p. winno zatem wskazywać skonkretyzowane i osadzone w rozpoznawanej sprawie przesłanki, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji i są związane z dobrem postępowania przygotowawczego w tej konkretnej sprawie. Tylko bowiem wykazanie istnienia rzeczywistego zagrożenia dobra postępowania przygotowawczego umożliwia przyjęcie, iż zastrzeżenie prokuratora nie ma arbitralnego charakteru.

Śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Regionalną w W. o sygn. akt [...], dotyczy przekroczenia uprawnień służbowych przez funkcjonariuszy publicznych pełniących funkcje w Ministerstwie Sprawiedliwości, w szczególności poprzez niedopuszczalne przetwarzanie danych osobowych, działając tym samym na szkodę interesu prywatnego i publicznego. W toku prowadzonego postępowania do chwili obecnej wykonano szereg czynności niezbędnych do wyjaśnienia okoliczności sprawy, które szczegółowo zostały wymienione w treści uzasadnienia wniosku. Należy zgodzić się z wnioskodawcą – Prokuratorem Regionalnym w W., że przedmiotowe śledztwo ma skomplikowany charakter i dotyczy wielu osób, niemniej trzeba też zwrócić uwagę na fakt, że postępowanie to jest prowadzone już od przeszło pięciu lat, gdyż zostało wszczęte w dniu 21 sierpnia 2019 r. i w zasadniczej części materiał dowodowy w analizowanej sprawie został już zebrany oraz zabezpieczony.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, iż brak jest okoliczności uzasadniających odmowę udostępnienia akt X. Y. - sędziemu Sądu Apelacyjnego w W. oraz ustanowionym obrońcom. W ocenie Sądu Najwyższego, Prokurator Regionalny w W. składający wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Apelacyjnego w W. wraz z zastrzeżeniem odnośnie do udostępnienia załączonych materiałów postępowania przygotowawczego, nie wykazał istnienia konkretnego i realnego zagrożenia dla dobra przedmiotowego postępowania. Argumentacja w tym zakresie sprowadza się bowiem jedynie do powoływania hipotetycznych przypuszczeń i nieskonkretyzowanych zagrożeń natury ogólnej. Odmowa udostępnienia zgromadzonej dokumentacji z uwagi na ewentualną możliwość wpływania na bieg prowadzonego śledztwa, nie została dostatecznie uzasadniona i brak jest tym samym podstaw do uwzględnienia zastrzeżenia Prokuratora Regionalnego w W..

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]